

MNTT

Medeniyet
Havzalarında
Tarih ve
Tarihçilik

MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK (MHTT) PROJESİ

HAKKINDA

İnsanlık Hicaz'dan Bilad-ı Şam'a, Irak-ı Acem'den Horasan'a, Mağrib'ten Endülüs'e, Sind'den Hind'e, Maverâünnehir'den Türkistan'a, Anadolu'dan Rumeli'ye pek çok havza üzerinde tarih içerisinde muhtelif medeniyetler kurmuştur. Bu havzalar üzerinde hüküm süren pek çok hanedanlık gerek kendisinin gerek havzanın gerekse de insanlık tarihinin yazımına farklı yönlerden önemli katkılar sunmuştur. Bu çabalar çerçevesinde ortaya çıkan kaynaklar dönem üzerine çalışan araştırmacılar tarafından bilinmekle birlikte bu havzalara dair çalışma yapmak isteyen ilim insanları tarafından, özellikle alana yeni giren genç tarihçiler ve araştırmacılar için bütünlüklü ve etraflı bir şekilde bilinmemektedir. Bu endişeleri dikkate alan Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik Projesi'nin odağında tarihçiler ve tarih kaynakları bulunmaktadır. Zira kaynak konusu tarih disiplininin asli unsurlarından birisidir. Dolayısıyla bu projenin temel hedefini üç husus oluşturmaktadır.

1. İlk olarak ana medeniyet havzalarında kaleme alınan tarih kaynaklarının kendi dönemi ve sonrası için nasıl bir konum teşkil ettiğinin tartışılmasının yanı sıra metodolojik hususiyetleri ile tanıtılması ve geçmişinden günümüze havzada biriken tarih kaynaklarının ve onları oluşturan tarihçilerin bütünlüklü bir şekilde değerlendirilmesi hedeflenmektedir.
2. İkinci olarak ele alınan havzalarda tarih yazıcılığının ne tür süreçlerden geçerek şekillendiğini ortaya çıkarma gayesi bulunmaktadır. Mezkûr hedefler doğrultusunda İran, Mısır, Balkan, Maverâünnehir, Türkistan, Harizm, Mağrib, Endülüs, Sind, Hind ve Anadolu havzalarına proje kapsamında yer verilmektedir. Bu sayede özellikle İslam medeniyet havzalarının tarih hafızasının gün yüzüne çıkarılması amaçlanmaktadır.
3. Üçüncü olarak çağdaş dönem, geçmişin birikiminden bağımsız anlaşılamaz ve şayet geleceğe yönelik yeni bir inşa süreci işletilmek isteniyorsa geçmişin birikimi ortaya serilmeden bu gerçekleştirilemez. Bu saiktan yola çıkarak çağdaş dönemde ana medeniyet havzalarında tarih ilmindeki gelişmeleri, derinleşmeleri, dönüşümleri, genişlemeleri veya farklılaşmaları idrak etmek, tarihin anlamını merkeze alarak modern değişme ve gelişmeler ışığında tarih yazımını ve tarihin geleceğini derinlikli bir şekilde tetkik etmek hedeflenmektedir.

PROJE EKİBİ

Koordinatör : Doç. Dr. Abdulkadir Macit

Koordinatör Yardımcıları : Dr. Halil İbrahim Erol, Dr. Selahattin Polatoğlu

Asistanlar : Elif Özdoğan, Haşem Gözgü

Yürütücüler

İran Havzası : Doç. Dr. Serhan Afacan, Doç. Dr. Şefaattin Deniz, Doç. Dr. Abdulkadir Macit

Mısır Havzası : Doç. Dr. Abdulkadir Macit, Dr. Halil İbrahim Erol, Dr. Büşra Sıdika Kaya

Balkanlar : Prof. Dr. Mehmet Hacısalihoğlu, Prof. Dr. Mustafa Hamdi Sayar, Prof. Dr. Levent Kayapınar, Doç. Dr. Abdulkadir Macit

Hint Alt Kıtası : Doç. Dr. Abdulkadir Macit, Doç. Dr. Şefaattin Deniz, Dr. Hasan Asadi

Mağrib&Endülüs : Prof. Dr. Feridun Bilgin, Dr. Halil İbrahim Erol, Dr. Ahmet İğdi, Dr. Yakup Akyürek

Maveraünnehir : Doç. Dr. Abdulkadir Macit, Doç. Dr. Osman Aydınli, Doç. Dr. Sherzodxon Aka Mahmudov, Dr. Zebiniso Kamalova, Dr. Bahadır Musatemov

Arabistan : Doç. Dr. İlyas Uçar, Dr. Halil Ortakçı, Halil İbrahim Yılmaz

Dicle&Fırat : Doç. Dr. Ebubekir Ceylan, Dr. Selahattin Polatoğlu, Dr. Abdulhamid Dünder, Talha Özdemir

Anadolu : Dr. Suat Kaymak, Faruk Akyıldız

Biladuşşam : Doç. Dr. Ziya Polat, Dr. Ayşe Çekiç

Danışmanlar : Prof. Dr. Ali Satan, Prof. Dr. Osman Gazi Özgüdenli, Doç. Dr. Teyfur Erdoğan, Doç. Dr. Halil İbrahim Hançabay, Doç. Dr. Hakan Temir, Dr. Faruk Yalıçimen, Dr. Ertuğrul Ökten

Araştırmacılar : Sümeyye Cinisli, Yunus Ballı, Mehmet İlkay Çiftçi, Emre Özgören, Esra Bembeyaz, Merjema İmamoviç, Beytullah Mısır

PROJE METODOLOJİSİ

Yukarıda değinilen coğrafyaların tarihi kaynaklarını, tarihçilerini ve tarihyazım süreçlerini odak noktası kabul edecek çalışma editoryal kitap, çalıştay ve sempozyum olarak farklı çıktılarla gerçekleştirilecektir. İlgili dönemlere hâkim olan araştırmacıların makaleleri etrafında çalışmalar şekillenmektedir.

PROJE KAPSAMINDA BUGÜNE KADAR İŞ BİRLİĞİ YAPILAN KURUMLAR

- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)
- Balkan Studies Foundation (Fettah Efendi Derneği)
- Saraybosna Üniversitesi Tarih Araştırmaları Merkezi
- Yıldız Teknik Üniversitesi Balkan ve Karadeniz Araştırmaları Merkezi (BALKAR)
- Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi
- İstanbul Üniversitesi Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Merkezi
- İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Merkezi
- Özbekistan Bilimler Akademisi Biruni Şarkiyat Enstitüsü

PROJE KAPSAMINDA İŞ BİRLİĞİ YAPILMAK ÜZERE GÖRÜŞÜLEN KURUMLAR

- IRCICA
- Türk Tarih Kurumu (TTK)
- Türk Devletleri Teşkilatı
- Özbekistan Uluslararası İslam Akademisi
- Özbekistan Bilimler Akademisi Tarih Enstitüsü
- Kadim Akademi
- Mardin Artuklu Üniversitesi
- Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

GERÇEKLEŞEN MHTT PROJESİ ÇIKTILARI

- MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 1: İRAN

▪ Çalıştay ve Kitap Yayını

Çalıştayın ve neticede ortaya çıkan *İran’da Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı* kitabının temel amacı fethinden günümüze kadar “İran havzası”na yönelik öne çıkan tarihi kaynakları ve tarihçileri irdeleyerek “tarihi kaynaklar” açısından İran havzasının bütünlüklü bir resmini ortaya çıkarmak, başlangıcında günümüze tarihyazım sürecini takip etmek ve günümüzde havzada gerçekleştirilen tarih çalışmalarına yönelik bir farkındalık oluşturmaktır.

İran’da Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

Serhan Afacan&Şefaattin Deniz&Abdulkadir Macit (ed.)

1. **İsmail Pırlanta**, İran Havzası’nın Tevaifu’l-Müluk Devrine Kadar Tarihi Kaynakları”
2. **Aydın Usta**, “Tevaifu’l-Müluk ve Sâ mânîler Devri Tarih Yazıcılığı”
3. **Ertuğrul Ökten**, “Erken Dönem Gazneli (963-1186) Tarih Yazımında Tarih ve İktidarın Kurgulanması Üzerine Bir Değerlendirme”
4. **Cihan Piyadeoğlu**, Selçuklular Tarihi (1040-1308) Kaynakları
5. **Meryem Gürbüz**, Hârezmşahlar Devri (1097-1231) Kaynakları
6. **Mustafa Uyar**, Patronaj ve Bürokratik Egemenlik Bağlamında İlhanlı Dönemi Tarihyazımı
7. **Hayrunnisa Alan**, Timurlu Dönemi (1370-1507) Tarih Kaynakları
8. **Mehmet Dağlar**, Akkoyunlu (1340-1514) ve Karakoyunlu (1351-1469) Kaynakları
9. **Şefaattin Deniz & Hasan Asadi**, Safevi (1501-1736) Kronikleri
10. **Hasan Asadi**, Nadir Şah Afşar Dönemi (1736-1751) Kaynakları
11. **Şefaattin Deniz & Mesut Demir**, Zend Tarihinin (1751-1794) Kaynakları
12. **Yılmaz Karadeniz**, Kacarlar Dönemi (1796-1925) Tarih Kaynakları
13. **Serhan Afacan**, Pehlevi Dönemine (1925-1979) İlişkin Kaynaklar
14. **Osman Gazi Özgüdenli**, Ortaçağ İran Tarih Yazıcılığının Doğuşu ve Gelişimi
15. **Touraj Atabaki**, Modern Dönem İran Tarih Yazıcılığı
16. **Rıza Beydili**, Milliyetçi Tarih Yazımı ve Modern İran Devletinin Oluşumu
17. **Züheyr Siyâmiyân Gorcî**, İslâmî Dönem İran Dünya Tarihi Yazıcılığında İran Kimliğinin Sürekliliği
18. **Zeynep Ahmedvend**, İran’da Devrim Sonrası Tarihe Yaklaşım

- MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 2: MISIR

▪ Çalıştay ve Kitap Yayımları

Çalıştayın ve neticede ortaya çıkan *Mısır'da Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı* kitabının temel amacı fethinden günümüze kadar “Mısır havzası”na yönelik öne çıkan tarihi kaynakları ve tarihçileri irdeleyerek “tarihi kaynaklar” açısından Mısır havzasının bütünlüklü bir resmini ortaya çıkarmak, başlangıcında günümüze tarihyazım sürecini takip etmek ve günümüzde havzada gerçekleştirilen tarih çalışmalarına yönelik bir farkındalık oluşturmaktır.

Mısır'da Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

Halil İbrahim Erol&Sıdıka Büşra Kaya&Abdulkadir Macit (ed.)

İlk Dönem Mısır Tarihi Kaynakları

1. **Nadir Özkuyumcu**, Fethinden Tolunoğulları Sonuna Kadar (642-905) Dönemin Kaynakları
2. **Aydın Çelik**, Fatımiler (909-1171) Dönemi Kaynakları
3. **Harun Yılmaz**, Zengi ve Eyyubiler (1171-1462) Dönemi İlim Hayatının Kaynakları
- Memlük Dönemi Mısır Tarihi Kaynakları**
4. **Fatih Yahya Ayaz**, Mısır Tarihçiliğinin Velûd Dönemi: Memlükler'de Tarih ve Müverrihler (1250-1517)
5. **Büşra Sıdıka Kaya**, Moğol İstilaları Sonrası Tarihi Yeniden Kurgulamak: Memlük Tarih Yazıcılığı
6. **Fatih Yalçın**, Memlükler Dönemi Kadıkudat Tarihçiler ve Eserleri
- Osmanlı Dönemi Mısır Tarihi Kaynakları**
7. **Özen Tok**, XVII. ve XVIII. Yüzyıl Mısır'nda Tarihyazımı ve Tarihçiler Üzerine Bazı Değerlendirmeler
8. **Fatma Zehra Beyaz**, XVIII. Asırda Mısır'da Yazılan Tarih Kaynakları Üzerine Bir Değerlendirme
9. **Halil İbrahim Erol**, Uzun Mısır Yüzyılının Tarihini Yazmak: XIX. Yüzyıl Mısır Tarihinde Kaynak Olarak Kronikler
- XX. Yüzyıl Mısır Tarihi Kaynakları**
10. **Anthony Gorman**, Geçmiş Çerçevelemek Tarihçi, Devlet ve Toplum
11. **Hilal Görgün**, Çağdaş Mısır'da Ulus Oluşturma Faaliyetleri Bağlamında Tarihyazımı
12. **Hilal Livaoğlu Mengüç**, Dönüşen Kimlik, Dönüşen Tarih: Yüzyıl Dönümünden 23 Temmuz İhtilaline Mısır'da Tarihyazımının Tematik ve Metodolojik Açısından Değişimi Üzerine Notlar
13. **Seyyid Muhammed Seyyid**, XX. Yüzyılın İkinci Çeyreğinden XXI. Yüzyılın Başlarına Kadar Mısır Üniversitelerinde Osmanlı Türk Tarihi Yazımı

MISIR'DA TARİH KAYNAKLARI VE TARİHYAZIMI

Edtörler: Halil İbrahim Erol & Büşra Sıdka Kaya & Abdulkadir Macit

Elinizde bulunan kitap, Mısır'da İslam fetihlerinden günümüze kadar olan dönemde tarih yazımını ve kaynakların topluca inceleyen Türkçe literatürdeki ilk çalışmadır. Türkiye, Mısır ve Avrupa'dan tarihçilerin kadotlarıyla meydana gelen bu eser, ele alınan görece uzun ve hanedan esasına göre alt dönemlere ayrılan asırlara ilişkin ayrıntılı olarak eleştirel bir bibliyografya ve belirli ölçüde tarih yazımı tartışmalarını içeriyor. Bu amaçla kitapta, ilk devir İslam tarihi, Fatımiler, Eyyübiler, Memlükler, Osmanlılar ve ulus devlet dönemlerinden her birinin kaynakları, bizzat o dönemde ihtisaslaşmış ve çeşitli eserler vermiş tarihçiler tarafından incelenmiştir. Alana yeni giren tarihçiler, özellikle lisansüstü olanlar kadar alanın uzmanları için de faydalı olacak bu eser, konunun ilgililerine her bir devrin birinci tarih kaynaklarına dair detaylı bilgiler vermek ve dönemler arasında tarih kaynaklarının ve tarih yazım dinamiklerinin, perspektiflerinin ve elbette kaynak türlerinin nasıl değiştiğini yahut devamlılık arz ettiğini görme, anlama ve mukayese etme imkanı sunmaktadır.

#mısır #islam #feth #tarihyazımı #ortadoğu

ilem
TAYINLARI

www.atisaditap.com

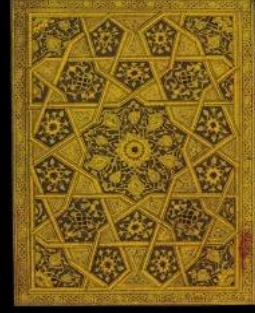
MISIR'DA TARİH KAYNAKLARI VE TARİHYAZIMI

EDTÖRLER
HALİL İBRAHİM EROL
BÜŞRA SİDİKA KAYA
ABDULKADİR MACİT

ilem
TAYINLARI

MISIR'DA TARİH KAYNAKLARI VE TARİHYAZIMI

Edtörler: Halil İbrahim Erol & Büşra Sıdka Kaya & Abdulkadir Macit

ilem
TAYINLARI

Tarih Çalışma Grubu

Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik II: Mısır Havzası

Programımız online
gerçekleştirilecektir. /// çalıştay

12 Aralık 2020
09.30-17.30

ilem
İlmi etüdler derneği

ilemTV

ilem
İlmi etüdler derneği

▪ Çalıştay ve Kitap Yayını 2

Memlûk Entelektüel Tarihi Çalıştayı'nın ve neticede ortaya çıkan *Memlûk Entelektüel Tarihine Giriş* kitabının temel amacı Memlûkler dönemi entelektüel tarih araştırmaları kapsamında yeni çalışmalarda görülen eğilimlerin ve alandaki ilgili tartışmaların değerlendirilmesi ve yeni problematiklerin belirlenmesi üzerinde durulmasıdır. Öte yandan kitabın Memlûkler dönemi üzerine yapılacak entelektüel tarih çalışmaları için bir zemin oluşturulması, bu konudaki tartışma alanlarını görünür ve izlenebilir hale getirilmesi de hedeflenmektedir.

Memlûk Entelektüel Tarihine Giriş I: Literatür Değerlendirmesi **Büşra Sıdika Kaya (ed.)**

Memlûkler Dönemi Fıkıh Çalışmaları

1. **M. Emin Canlı**, “Modern Dönemde Memlûkler Üzerine Oluşan Fıkıh Literatürü”
2. **M. Fatih Yalçın**, “Jorgen S. Nielsen’in Memlûkler Dönemi Adli Sistemine Dair Çalışmaları”
3. **Sümeyye Olgaç**, “Memlûkler Dönemi Furuk ve Kavaid Literatürü Üzerine Bir Değerlendirme”

Memlûkler Dönemi Makrizi ve Hadis Çalışmaları

4. **Tuba İşçimen**, “Mamluk Studies Review’deki Makrizi Çalışmaları”
5. **Fatma Kübra Akyüz**, “Kâmiliyye ve Şeyhûniyye Dârülhadisleri Hakkında Makrîzî Ne Söyler?”
6. **Nagihan Emiroğlu**, “Hadis Rivayet Geleneğinin Bir Parçası Olarak Memlûkler Döneminde Kadın Olmak”

Memlûkler Dönemi Ulemâ Çalışmaları

7. **M. Enes Midilli**, “Memlûk Ulemâsını Mansıplar Üzerinden Çalışmak: Âlimlerin Mansıplarla İlişkilerine Farklı Yaklaşımlar”
8. **Büşra S. Kaya**, “Bilgi ve Otorite Arasında ‘Beşik Ulemâsı’ Problemi”
9. **Gürzat Kami**, “Memlûk-Osmanlı Geçiş Döneminde Suriye ve Mısır’da İlmî Hayat ve Ulemâ: Bir Literatür Değerlendirmesi”

Memlûkler Dönemi Bilgi ve Sosyal Pratik Üzerine Çalışmalar

10. **Ömer Faruk İlgezdi**, “Memlûkler Dönemi “Popüler Kültür” Literatürü Üzerine Bir Değerlendirme”
11. **Habibe Şeyma Akyüz**, “Memlûkler Döneminde “Şeyhâ” Kavramı Ekseninde Kadın Çalışmaları”
12. **Ümmügülsüm Tokgöz**, “Memlûk Kahire’sinde İslâmî İlimlerin Yüksek Öğretim Mekânı Olarak Hankahlar”

Memlûk Entelektüel Tarihine Giriş -I

Literatür Değerlendirmesi

Editör: Büşra Sıdika Kaya

Bu çalışma geç orta çağın Memlûk şehirlerine odaklanmaktadır. Şehirlerde pratik bulan entelektüel faaliyetlerin toplumsal ve kültürel alanlardaki etkilerini izleme, orta çağ İslam şehirlerinde bilginin kaynakları, aktarımı ve üretimi üzerine mekanlar, metinler ve öne çıkan ulema üzerine yapılan günümüz araştırmalarının bir hasılasını sunmayı hedeflemektedir. Bu dönemde İslami bilginin aktarımı henüz tam olarak kurumsallaşmadığından Memlûk şehirlerinde inşa edilen medrese yapıları dışındaki hankah, ribat ve zaviye gibi kurumlarda ve hatta ulemanın evlerinde de çeşitli dersler icra edildiği görülmektedir. İslam dünyasının dört bir yanından farklı mezhep mensuplarını bir araya toplayan bu ilim meclisleri pek çok bakış açısının bir araya gelmesini mümkün kılmuştur.

Ayrıca Memlûk şehirlerinde yaşanan entelektüel gerçekliğin modern çalışmalara nasıl yansımaları ele almaktadır. Dönemin kadın ve çocuklarının ve dört mezhepten ilim taleplerinin bir araya geldiği bu entelektüel çevre, üzerinde daha pek çok soru işareti ile çalışacak pek çok meseleyi barındırmaktadır. Çalışmada Memlûk entelektüel tarihi alanında yeni yaklaşımlar ve yöntemler sunarak meselenin farklı bakış açıları tarafından nasıl problematize edildiğini Memlûk kaynaklarına nasıl yaklaşılabileceğini ve ne tür sorular sorulabileceğini anlama ve alana dair yeni bakış açıları geliştirme imkanı sunmaktadır.

Memlûk İ Ulema Medrese
İslami İlimler İ Tarih Yazıcılığı

ilem
YAYINLARI

Memlûk Entelektüel Tarihine Giriş -I

EDITOR: Büşra Sıdika Kaya

ilem
YAYINLARI

Memlûk Entelektüel Tarihine Giriş-I

Literatür Değerlendirmesi

Editör
Büşra Sıdika Kaya

ilem
YAYINLARI

MEMLÜK ENTELEKTÜEL TARİHİ ÇALIŞTAYI

FIKİH ÇALIŞMALARI
MAKRİZİ VE HADİS
ÇALIŞMALARI
ULEMÂ ÇALIŞMALARI
BİLGİ VE SOSYAL PRATİK
ÜZERİNE ÇALIŞMALAR

"Programımız
online yapılacaktır."

ilemTV

20 MART 2021

09:45 - 17:00

ilem
İlimler Derneği

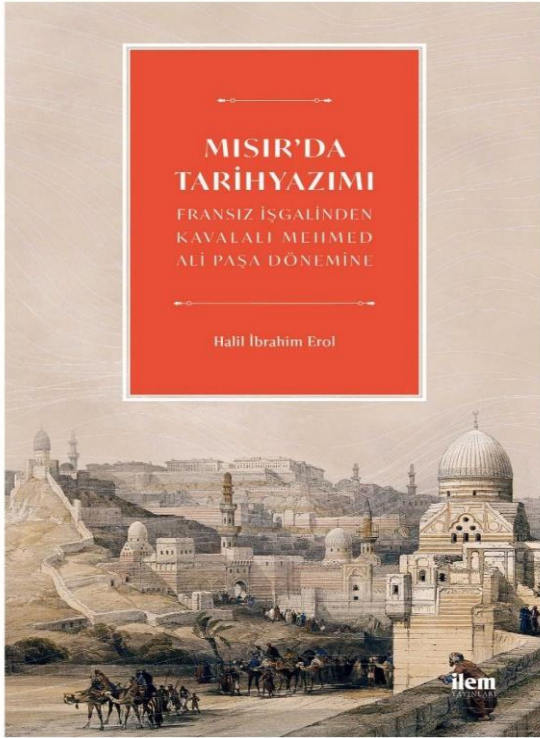
www.ilem.org.tr

ilem
İlimler Derneği

▪ Kitap Yayımları 3

Mısır'da Tarihyazımı: Fransız İşgalinden Mehmed Ali Paşa Dönemine **Halil İbrahim Erol**

XIX. yüzyıl Mısır'daki tarihyazımı; Abdurrahman el-Cebertî, Abdullah eş-Şarkâvî, İsmail el-Haşşâb, Ahmed er-Recebî, Nikola et-Türk ve eserleri üzerinden incelenmektedir. Türkçe literatürde ilk olma özelliğine sahip olan bu eser, Arapça ana kaynakların yanı sıra İngilizce ve kısmen Fransızca literatürdeki ilgili araştırmaları ele almaktadır. Eser, Osmanlı tarihyazımında son dönem tarihçiliğinin mukayesesine imkân sağlaması itibarıyla ayrı bir öneme sahiptir. Bu açıdan tarihyazımı, tarih düşüncesi ve usulü hususlarında ilgiye değer oranda sahadan örnekler sunmaktadır. Eserde; Memlûkler, Vehhâbiler, Ezher uleması, Mısır toplumu, Fransız işgali sürecinde halka dağıtılan Müslüman Fransız imajının propagandasının yer aldığı bildiriler, Kavalalı Mehmed Ali Paşa ve dönemi öne çıkan konular arasındadır.

MİLLİYETÇİ ARAP TARİHÇİLİĞİNİN HEZEYANLARI

Mısır'da Tarihyazımı - Fransız İşgalinden Kavalalı Mehmed Ali Paşa Dönemine

Halil İbrahim Erol
İlem Yayınları, 2021, 456 sayfa, 42 TL

Ülkemizde tarihyazımında bir problem üzerine odaklanan, bir tazi olan ya da literatürde ortaya konmuş bir iddiayı veya bir anlatıyı sorgulayan analitik çalışmalara çok az rastlıyoruz. Mart ayında okurta buluşan Halil İbrahim Erol'un Mısır'da Tarihyazımı kitabı bu açıdan sıra dışı bir örnek. Hatta literatürde çitayı epeyce yükselten bir çalışma diyebiliriz. 1789 Fransız İhtilaliyle ortaya çıkan ve ulus devletlerin kuruluşuyla birlikte dünya genelinde başlat ideoloji haline gelen milliyetçilik akımının tarihyazımında da kendi güdümüne aldığı bir gerçek. Zira yeni kurulan devletler, ihtiyaç duydukları meşruiyeti ancak tarih üzerinden devşirebilirlerdi. Batının geçmişe bu hastaklı bakiği -tüm üçüncü dünya ülkeleri gibi- Arap tarihçiliğini de etkilemiştir. Milliyetçilik ideolojisinin tarihte süylettiği asilsiz efsanelerden biri de modern Mısır tarihyazımında karşımıza çıkar. Bu iddiaya göre 1517-1918 aralığını kapsayan Osmanlı hakimiyeti, Mısırlılar için "karanlık çağı" karşılık gelmektedir. Bu dönemde Osmanlı tarafından sömürülen Arap coğrafyasında ilim ve üretim durmuş, geçmişte nice başarıları imza atmış bir millet pasifleştirilmiştir. Adeta üzerine ölü toprağı serpilmiş Mısır halkını bu derin cehalet uykusundan uyandırma vazifesini de Napolyon Bonapart'a düşmüştür. Mısırın 1798'de Fransızlar tarafından işgal bir milletli gâfletten uyandırma bakımından bir millet kabul edilir. Böylece karanlık çağ sonlanmış ve işgal Mısırda milliyet bilincini uyandırma vesilesi olmuştur. Bu noktada

modern Arap tarihçilerinin söylemlerinin, Batılı literatüre paralellik gösterdiğini ekleyelim. İşte bu, oryantalizmin bağansıdır. Peki, bu iddianın tarihi bir karşılığı var mı? İşgal tecrübe etmiş Mısırlılar, süreci bu şekilde mi anladılar? O günleri şahitlik etmiş tarihçilerin eserleri bize neiler söylüyor? Bu soruların peşine düşen Halil İbrahim Erol, zahmetli bir işe girerek 1800-1850 yılları arasında Abdurrahman el-Cebertî, Nikola et-Türk, Abdullah eş-Şarkâvî, İsmail el-Haşşâb ve Halil er-Recebî gibi Ezher kökenli tarihçilerin kaleme aldığı eserleri tek tek incelemiştir. Genel hatlarıyla tarihî, muhtevassını özettelediği ve genişçe alıntılar yaptığı bu dönem tarihlerinin hiçbirinde söz konusu iddiayı ispatlayacak bir veri yok. Napolyon Bonapart'ın bütün propagandalarına rağmen işgalin etkisi çok dar bir alanla sınırlı kalmış. O dönemde yaşayan hiçbir tarihçi Fransızları bir kurtarıcı olarak görmemiş gibi hak da hadiseyi zorbaklıkma karşı Memlûklere verilen lehli bir ceza olarak yorumluyor. Yazar tezini temellendirdiklerinde Mısırda matbaanın kuruluşu, ilk neşredilen kitaplar, tarih alanındaki tercüme ve neşir faaliyetleri hakkında da tafsilatlı malumatlar veriyor. Tarihyazımı ve tarihçilik her daim merkezde durmakla birlikte, Mehmet Ali Paşa yönetimi ve Mısır modernleşmesi de farklı cihetlerden ele alınıyor. Kısacası alanda Türkçe literatürde bir ilke imza atan kitap, modern Mısır tarihi hakkında mutlakla başvurulması gereken kaynaklardan biri.

- MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 3: BALKANLAR

▪ Uluslararası Sempozyum ve Kitap Yayımları

Uluslararası Balkan Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik 3 sempozyumunun ve neticede ortaya çıkan *Balkanlarda Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı* kitabının temel amacı Antik Yunan döneminden günümüze kadar “Balkan coğrafyası”na yönelik öne çıkan tarihi kaynakları ve tarihçileri irdeleyerek “tarihi kaynaklar” açısından Balkan havzasının bütünlüklü bir resmini ortaya çıkarmak, başlangıcında günümüze tarihyazım sürecini takip etmek ve günümüzde havzada gerçekleştirilen tarih çalışmalarına yönelik bir farkındalık oluşturmaktır.

Balkanlarda Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

Mehmet Hacısalihoğlu & Levent Kayapınar & Mustafa Hamdi Sayar & Abdulkadir Macit (ed.)

Balkanlarda İktidar ve Tarih

1. **Mehmet Hacısalihoğlu & Neriman Ersoy Hacısalihoğlu**, Balkanlarda İktidar ve Tarih Resmi Tarih Tezlerinin Oluşumu ve Tarih Ders Kitapları

Antik Dönem ve Ortaçağ Dönemi Tarih Kaynakları ve Tarihçileri

2. **Mustafa Hamdi Sayar**, Balkan Coğrafyasına Yönelik Tarihi Kaynaklar ve Tarihçiler: Antik Yunan ve Roma Dönemi (MÖ II- MS IV yüzyıllar)
3. **Maria Vasilikiotu**, Selçuklu Dönemine Kadar Bizans Tarihçileri ve Balkanlar
4. **Yusuf Ayönü-Umut Başat**, Selçuklu Dönemi Bizans Kaynaklarında Türkler ve Balkanlar
5. **Levent Kayapınar**, Bizans ve Osmanlı Kaynaklarında Balkanlara Yerleşen Türkler

Osmanlı Dönemi Tarih Kaynakları ve Tarihçileri

6. **Ayşe Kayapınar**, XVI. Yüzyılda Osmanlı Kaynaklarında Balkanlar
7. **Özgür Kolçak**, XVII. Yüzyılda Osmanlı Kaynaklarında Balkanlar
8. **Bahadır Bakkaloğlu**, Evliya Çelebi'nin Anlatımında Balkanlar İlk Rumeli Seyahati
9. **Özlem Başarır**, XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Kaynaklarında Balkanlar
10. **Mehmet Ali Beyhan**, Yakınçağ Osmanlı Tarihi Kaynakları
11. **Kasım Hızlı**, Balkan Tarih Yazımında Tartışmalı Bir Mesele Osmanlı Devleti’ni 93 Harbi’ne Kim Soktu

Uluslaşma ve Ulus-Devlet Dönemi Tarih Kaynakları ve Tarihçileri

12. **Ognjen Krešić**, Uzun 19. Yüzyıl Boyunca Sırbistan’da Tarih Kaynakları ve Tarihçiler
13. **Sevba Abdula**, Sırpçada İktidar ve Tarih
14. **Milena Petkova**, Uzun 19. Yüzyıl Bulgar Tarihiyazımı ve Kaynakları
15. **Todor Popnedelev**, Bulgaristan 20. Yüzyılında Tarih Kaynakları, Tarihçiler ve Tarihçilik
16. **Sedad Bešlija & Hana Younis**, Ulus Devlet Çağı Bosna-Hersek tarihi kaynakları ve tarihçileri
17. **Amir Duranovic**, Bosna-Hersek’in Modern Tarihiyazımına Kısa Bir Bakış

BALKANLAR'DA TARİH KAYNAKLARI VE TARİHYAZIMI

Editörler: Mehmet Hacısalihoğlu & Levent Kayapınar &
Mustafa Hamdi Sayar & Abdulkadir Macit

ilem
YAYINLARI

Uluslararası Balkan Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik III

30 Eylül – 1 Ekim 2022
1. Gün: 09.30–15.30 2. Gün: 10.00–17.30

Düzenleyenler

ilem
İlmi çalışmalar için

20

ilem
TARİH
Medeniyet Havzaları

E

BALKAN

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

YTB

Destekleyen

YTB

Uluslararası Balkan Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik III

İlmi Etütler Derneği (İLED) Tarih
Çalışma Merkezi'nde 30 Eylül – 1
Ekim 2022 tarihlerinde "Uluslararası
Balkan Sempozyumu: Medeniyet
Havzalarında Tarih ve Tarihçilik
III" başlıklı bir sempozyum düzen-
lendi. İLED'de daha önceki yıllarda
"Medeniyet Havzalarında Tarih ve
Tarihçilik" başlığı altında İran ve
Mısır havzaları incelenmişti. Bu
bağlamda Uluslararası Balkan Sem-
pozyumu'na, önceki çalışmaların
getirdiği tecrübeyle daha kapsamlı ve
detaylı bir çalışma olduğuna söyle-
yebiliriz.

Sempozyumun amacı Balkan havza-
sının tarihini, farklı tarih kaynak-
larını ve tarihçileri ele alarak bütün-
laklı bir resim ortaya koymaktır. Bu
doğrultuda sempozyumda Balkan
coğrafyasının Antik Yunan'da,
Roma'da, Selçuklu'da, Osmanlı'da ve
modern dönemlerde nasıl anlatıldığı
hüpa arşiv belgeleri ve seyahatname-
ler olmak üzere farklı tarih anlayış-
ları anlatışı cihetinden incelendi. Bu
doğrultuda sempozyumun kesin
cevaplar aramaktan ziyade sorula-
rın peşine düştüğünü söyleyebiliriz.
Yine problemli meseleleri tekrar

gündeme getirerek bunlar üzerine
detaylı bir şekilde yeniden eleştirel
gerekçeleri gösteren sempozyum,
alanın uzmanlarını bu konular üze-
rinde fikir tartışma buluşma fırsatı
da sundu.

İki gün süren sempozyumda on dört
farklı bildiri sunuldu. Bu bildirilerde
resmi tarih anlatımının değeri, endi-
rilişleri yanında Balkan coğrafyasına
Evliya Çelebi'nin gözünden bakılması,
göçlerin bu coğrafyayı nasıl etkile-
diği tartışılması, iktidarın tarihyaza-
mındaki rolü sorgulanmış oldu. Yine
"komşuluk", "yabancılaşma" ve "öteki"
kavramları tarihsel bağlamında
incelenerek, ülkelerin sınırları ve
insanların asidiyetleri ve kimlikleri
yeni bir masaya yatırıldı. Yine
bu sempozyumda tarihyazımın
zaman içerisinde nasıl değiştiğine
dikkat çekilerek, 91 Harb'i gibi çözü-
lenmiş meseleler yeniden gündeme
getirildi.

Her tarihyazımı bir imadır. İki gün
devam eden Uluslararası Balkan
Sempozyumu'nda bu imsa sürecine
Balkan havzasının farklı coşhe-
lerinden bakıldı ve daha önceden

yazılmış tarih metinleri sorgulandı.
Öğrendiğimizi kadarkıyla "Medeniyet
Havzalarında Tarih ve Tarihçilik"
sempozyumları bu anlayışla sür-
dürmeyi ve farklı ilahim coğrafyala-
rının tarihyazımı ile ilgili konuları
gündeme getirmeye devam etmeyi
beddeliyor. Bu çalışmaların ülkemiz-
deki tarih çalışmalarını hareketlen-
dirdiğini ve tarihyazıncılığı sahasında
kaybolmuş bir tarihe vesile oldu-
ğuna belirtmekte fayda var. Daha
önceki sempozyumlarında sunulan
tebliğleri kitap olarak okuma imka-
nımız olmuştur. Umarız sempozyum-
da sunulan tebliğler en kısa zamanda
kitaplaştırılır ve daha fazla insan
okuyabilir.

Program Yürütüşü: Türkiye ve Ak-
raba Toplumlar Başkanlığı (YTB)
tarafından desteklenmiştir. Ayrıca
Fethi Elendi Derneği, YTB Balkan
ve Karadeniz Araştırmaları Merkezi
(BALKAR), Saraybosna Üniversitesi
Tarih Araştırmaları Merkezi, Ankara
Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya
Fakültesi ve İstanbul Üniversitesi
Güney Doğu Avrupa Araştırmaları
Merkezi gibi kurumlar da sempozyu-
ma katkı veren kurumlar arasında.

- **MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 4: HİNT ALT KİTASI**
 - **Uluslararası Hint Alt Kıtası Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik 4 Sempozyumu ve *Hint Alt Kıtası'nda Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı* Kitap Yayını (Ekim 2023)**

Çalışmanın temel amacı Müslümanlar tarafından fethinden günümüze kadar “Hint Alt kıtası”na yönelik öne çıkan tarihi kaynakları ve tarihçileri irdeleyerek “tarihi kaynaklar” açısından Hint Alt kıtasının bütünlüklü bir resmini ortaya çıkarmaktır. Bu çalışma bölgeye yönelik araştırma yapacak yeni araştırmacılara “tarihi kaynaklar”a kolayca ulaşmayı sağlayarak dönemler arasında tarihi kaynakların, dinamiklerin, perspektiflerin, izleklerin, tarihçilerin ortaklaşan ve farklılaşan temel yapılarının daha kolay açıklanması, irtibatlandırılması, neden-sonuç ilişkisinin kurulması fırsatını sunacaktır. Çalışma Gazneliler, Delhi Türk Sultanlığı, Gurlular, Babürlüler, Hindistan ulus devlet, 20. ve 21. yy. dönemlerini içerecektir.

KONU BAŞLIKLARI

Hint Alt Kıtası'nda Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

Şefaattin Deniz & Abdulkadir Macit & Hasan Asadi (ed.)

Hint Alt Kıtası'nda Erken Dönem Tarihçilik

1. **İsmail Pırlanta**, İslam Coğrafyacılarına Göre Hint Alt Kıtası
2. **Zohair Siyamian Gorjy**, Hicri 3. yy. Erken Dönem Arap-İslam Tarihçiliğinde Hindistan
3. **Umut Kansoy**, Delhi Türk Sultanlığı Devri (1206-1526) Kaynakları ve Tedkikler

Hint Alt Kıtası'nda Babürlüler Dönemi Tarihçiliği

4. **Hilal Şahin**, Hindistan ve Bâbürlüler Döneminde (1526-1858) Tarih ve Tarih Yazıcılığı
5. **Hilal Şahin**, Bâbür Şah (1526-1530), Hümâyûn Şah (1530-1556) ve Ekber Şah Döneminde (1542-1605) Dönemi Tarih ve Tarih Yazıcılığı
6. **Abdullah Mamun**, Babürlü Altın Çağının Tarihi, Tarihçileri ve Yazım Boyutları: Cihangir Şah (1605-1627) ve Şah Cihan Dönemi (1628-1658)
7. **Minhazul Abedin**, Evrengzîb (1658-1707) ve Ardılı Tarih Kaynakları ve Tarih yazıcılığı
8. **Azmi Özcan**, Hind-Türk (Babürlü-Osmanlı) İlişkilerinin Tarih Yazımına Yansımaları

Hint Alt Kıtası'nda Yerel Sultanlıklar Dönemi Tarihçiliği

9. **Said Şirazi**, Hindistan'da Afgan Kökenli Gurlular Yönetiminde (Lûdîler (1451-1526), Sûrîler (1540-1564) ve Kararanîler (1564-1576)) Tarihyazımı
10. **Muhammed Abbasi**, Dekken'de Âdilşâhîler (1489-1685), Kutubşâhîler (1512-1686), Âsafcâhîler Haydarâbâd Nizamlığı (1724-1947) Dönemi Farsça Tarihyazımı
11. **Said Şirazi**, Bopal Nevvâblığı'nda (Bhopal) (1707-1952) Tarihyazımı
12. **Muhammed Mehdi Tevessollî**, Keşmir'de Farsça Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı
13. **Samsuzzaman Rajib**, Antik Çağlardan Günümüze Müslüman Bengal'in Tarih Yazımı ve Esasları
14. **Mahmut Cihat İzgi**, Britanya Hindistanı'nı Meydana Getirmek: İngiliz Doğu Hindistan Şirketi'nin Hizmetkârları ve Hint Alt Kıtasında Tarih Yazımı

Hint Alt Kıtası'nda İlim ve Kültür Bağlamında Tarihçilik

15. **Ahmet Aydın**, Hint-İslam Kültürünün ve İlim Geleneğinin Kaynaklarından Biri Olarak Seyahatnâmeler
16. **Nureddin Hamim**, Hint Alt Kıtası Kur'an Çalışmaları ve İngiliz Sömürgeciliği: Tarih Yazımsal Bir İnceleme

- MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 5: MAĞRİP-ENDÜLÜS

- Uluslararası Mağrip&Endülüs Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik 5 ve *Mağrip&Endülüs'te Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı* Kitap Yayı

Çalışmanın temel amacı Müslümanlar tarafından fethinden günümüze kadar “Endülüs&Mağrip”e yönelik öne çıkan tarihi kaynakları ve tarihçileri irdeleyerek “tarihi kaynaklar” açısından Endülüs’ün bütünlüklü bir resmini ortaya çıkarmaktır. Çalışma Endülüs Erneviler, Mülükü't-tavaif, Ağlebiler, Murabıtlar Dönemi, Fatımiler, Harici Emirlikleri, Muvahhidler Devleti, Hafsiler, Meriniler ve Abdülvadiler, Gırnata Beni Ahmer Emirliği (Nasriler), 1492 sonrası ve günümüze kadar gelen dönemleri içerecektir.

KONU BAŞLIKLARI

Endülüs ve Mağrip'te Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

Endülüs Tarihi

1.	Endülüs'te Tarih Yazıcılığı	/ Prof. Dr. Nizamettin Parlak
2.	Fetih-Valiler ve Emeviler Dönemi (711-1031)	/ Prof. Dr. İsmail Atçeken
3.	Mülükü't-Tavaif Dönemi (1031-1090):	/ Prof. Dr. Cumhur Ersin Adıgüzel
4.	Murabıtlar (1090-1147), Muvahhidler (1147-1248)	/ Prof. Dr. Adnan Adıgüzel
5.	Benî Ahmer (Nasriler) Dönemi (1238-1492)	/ Prof. Dr. Nizamettin Parlak
6.	Moriskolar Dönemi Tarih Yazımı (1492-1614):	/ Prof. Dr. Feridun Bilgin
7.	Endülüs'te Siyer Yazımı	/ Dr. Yakup Akyürek
8.	Modern Dönem Endülüs Çalışmaları	/ Dr. Fatma Merve Çınar

Mağrib Tarihi

1.	Ağlebiler (800-909)	/ Prof. Dr. Muhittin Kapanşahin
2.	Hafsiler	/ Esra Keskin Arı
3.	Meriniler (1196-1465)	/ Dr. Zehra Gözütok Tamdoğan
4.	Abdülvadiler	/ Dr. İsa Gökgedik
5.	Sadiler (1511-1659) (Fas Tarih Kaynakları)	/ Prof. Dr. İsmail Ceran
6.	Osmanlılar (16.-19. yüzyıllar)	
-	1830 öncesi Osmanlı Mağrib Tarih Yazımı	/ Prof. Dr. Muhammed Derrac
-	19. yy. Mağrib Tarihçileri	/ Dr. Ömer Koçyiğit
7.	İşgal Dönemi (Fransız Himayesi -1881 sonrası)	
-	Cezayir	/ Dr. Ahmet Gedik
-	Tunus	/ Dr. Hadiye Meşixi
-	Trablusgarp	/ Doç. Dr. Abdullah Erdem Taş
8.	İbazi Tarih Yazıcılığı	/ Dr. Ahmet İğdi
9.	Mağrib Tarih Yazıcılığı / Giriş	/ Prof. Dr. Allaeve Ammara Cezairi

- MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 6: MAVERAÜNNEHİR

- **Uluslararası Maveräünnehir Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik 6 ve Maveräünnehir’de Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı Kitap Yayını**
(Aralık 2023)

Çalışmanın temel amacı Müslümanlar tarafından fethinden günümüze kadar “Maveräünnehir havzası”na yönelik öne çıkan tarihi kaynakları ve tarihçileri irdeleyerek “tarihi kaynaklar” açısından Maveräünnehir havzasının bütünlüklü bir resmini ortaya çıkarmaktır. Bu çalışma bölgeye yönelik araştırma yapacak yeni araştırmacılara “tarihi kaynaklar”a kolayca ulaşmayı sağlayarak dönemler arasında tarihi kaynakların, dinamiklerin, perspektiflerin, izleklerin, tarihçilerin ortaklaşan ve farklılaşan temel yapılarının daha kolay açıklanması, irtibatlandırılması, neden-sonuç ilişkisinin kurulması fırsatını sunacaktır. Çalışma Samaniler, Tahiriler ve Saffariler, Gazneliler, Karahanlılar, Selçuklular, Karahıtaylar, Moğollar& Çağataylar, Timurlular, Şeybaniler, Canoğulları, Astrahanlılar, Mangıtlar, ulus devletler, 20. ve 21. yy. dönemlendirmelerini içerecektir.

KONU BAŞLIKLARI

A) Maveräünnehir Tarih Yazımının Genel Hatları

1. **İslam Tarihyazımına Maveräünnehir’in Etkisi ve Katkısı** / Doç. Dr. Abdulkadir Macit

B) Maveräünnehir Havzasına Yönelik Tarihi Kaynaklar ve Tarihçiler

İslam’dan Önceki Dönem

2. **Kuşan Devleti’ne Kadar Batı Türkistan ve Maveräünnehir** / Dr. Bahadır Musametov
3. **Sogdiana Devleti** / Prof. Dr. Pavel Lurje & Dr. İqbol Usmonov
4. **Kuşan Devleti** / Prof. Dr. G’aybulla Boboyorov
5. **Eftalitler** / Doç. Feruza Jumanioyova
6. **Göktürk Devleti** / Prof. Dr. G’aybulla Boboyorov

Fethinden Günümüze Kadar

7. **İslam Coğrafyacılarının Gözünden Maveräünnehir** / Doç. Dr. Osman Aydınli
8. **Tahiriler ve Saffariler** / Doç. Dr. Husniddin Mamadaliyev
9. **Samaniler** / Prof. Dr. Şemsettin Kemaleddin
10. **Karahanlılar** / Prof. Dr. Ömer Soner Hunkan
11. **Selçuklular** / Prof. Dr. Osman Gazi Özgüdenli
12. **Karahıtaylar** / Prof. Dr. Ahmet Taşağıl
13. **Moğollar&Çağataylar** / Prof. Dr. İlyas Kemaloğlu
14. **Timurlular** / Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel
15. **Şeybaniler (1500-1599)** / Prof. Dr. Muhammed Bilal Çelik
16. **Canoğulları/Astrahanlılar (1599-1756)** / Prof. Dr. Mehmet Alpargu
17. **Mangıtlar (1756-1920)** / Prof. Dr. Nurettin Hatunoğlu
18. **Hive Hanlığı** / Dr. Nuryağıdı Taşev
19. **Hokand Hanlığı** / Dr. Zebiniso Kamalova
20. **İslam Kaynakları Hazinesi, Yazma Eserler** / Prof. Dr. Sencer Gulamov
21. **Seyahatnameler Üzerinden Maveräünnehir** / Doç. Dr. Seda Yılmaz Vurgun

Ulus Devlet Çağı ve Sosyalist Dönem (Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan)

22. **Maveräünnehir Havzasında Güncel Tarih Yazım Yaklaşımları ve Tartışmaları**
23. **Maveräünnehir Havzasında İktidar ve Tarih: Tarih Ders Kitapları**

- **MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 7: ARABİSTAN**

- **Uluslararası Arabistan Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik 7 ve Arabistan'da Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı** Kitap Yayını

KONU BAŞLIKLARI

A. İslam Öncesi Dönem Tarihçiler, Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

İslam Öncesi Hicaz Tarih Kaynakları ve Tarihyazım	/ Hakan Temir
İslam Öncesi Yemen Tarih Kaynakları ve Tarihyazım	/ Halil Ortakçı

B. İslam Dönemi Tarihçiler, Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

Erken Dönem (1-4/7-10. Yüzyıllar)

Erken Dönem Hicaz Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı	/ İlyas Uçar
Erken Dönem Yemen Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı	/ Ömer Aras

Orta Dönem (5-14/11-20. Yüzyıllar)

5. Yemen Ziyâdîler, Ya'furîler, Necâhîler ve Suleyhîler Dönemi	/ Yasemin Sarı
6. Yemen: Zeydî İmamlar Devleti (1138-1538)	/ Bedrettin Basuğuy & Hakan Can
7. Yemen: Osmanlı Dönemi: Osmanlı Dönem (1538-1918)	/ Yasemin Barlak
8. Hicaz: Fâtımî-Eyyûbî Dönemi	/ Mehmet Fatih Yalçın
9. Hicaz: Memlûk Dönemi	/ Burak Gani Erol
10. Hicaz: Osmanlı Klasik Dönem (16-18. yüzyıl)	
11. Hicaz: Osmanlı Modern Dönemi (19.-20. yüzyıl)	/ Ömer Faruk Can
12. Yemen: Uman'da İbâzî Tarih Yazıcılığı	/ Ahmet İğdi

- **MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 9: DİCLE&FIRAT (İRAK-CEZÎRE/MEZOPOTAMYA/BİLÂD-I RÂFİDEYN)**

- **Uluslararası Dicle&Fırat (Irak-Cezîre/Mezopotamya/Bilâd-ı Râfideyn) Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik 9 ve *Dicle&Fırat (Irak-Cezîre/Mezopotamya/Bilâd-ı Râfideyn)*'ta Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı** Kitap Yayını

KONU BAŞLIKLARI

İslam'dan Önceki Dönem Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

1. Dicle&Fırat'ın Tarihî Coğrafyası / Talha Özdemir
2. Eski Mezopotamya'da Tarihyazım Kaynakları / Doç. Dr. Gökhan Kağnıcı

Fethinden Günümüze Kadar Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

3. İslam Fetihlerinden Abbâsîler'in Kuruluş Dönemine / Kevser Beyazyüz Sipahioğlu
4. Abbâsî Dönemi (Kuruluştan 334/945'e kadar) / Dr. Selahattin Polatoğlu
5. Büveyhîler Dönemi Irak (945-1055) Tarih Yazıcılığı / Dr. Abdulhamit Dündar
6. Selçuklular ve Geç Abbâsîler (334-656/1055-1258) / Dr. Suat Kaymak
7. İlhanlı, Celayirli, Karakoyunlu-Akkoyunlu / Doç. Dr. Ensar Macit
8. Osmanlı Dönemi (16-18. Yüzyıl) / Dr. Erdiñç Gülcü
9. 19. Yüzyıl (1749-1914) / Doç. Dr. Ebubekir Ceylan

Son Dönem Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı

10. Son Dönem: İngiliz İşgali ve Manda Yönetimi 1914[-1918]-1932, Krallık 1932-1958, Devrimlerin Gölgesinde Cumhuriyet 1958-2003, Amerikan İşgali 2003-2011)

/ Muhammet Talha Çiçek

- **MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 10: BİLAD-I ŞAM (SURIYE-LÜBNAN-FİLİSTİN-ÜRDÜN)**

- **Uluslararası Bilad-ı Şam (Suriye-Lübnan-Filistin-Ürdün) Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik 10 ve *Bilad-ı Şam (Suriye-Lübnan-Filistin-Ürdün)*'da Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı** Kitap Yayını

KONU BAŞLIKLARI

1. Bir Medeniyet Havzası Olarak Bilad-ı Şam Coğrafyası

Bilad-ı Şam'da İslam Tarihçiliğinin Ortaya Çıkışı / Ziya Polat & Ayşe Çekiç

Bilad-ı Şam: Tarihi Coğrafya ve Sınırlar / Halid Üveysi

2. İlk Dönem Bilad-ı Şam'da Tarihçilik ve Kaynaklar

Emeviler Sonuna Kadar Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Barış Çakan

Abbasiler Dönemi Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Ümit Eskin

Hamdani Dönemi Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Ömer Tokuş

Fatımiler Dönemi Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Rami Mahmud

Selçuklular Dönemi Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / A. Dudu Kuşçu

3. Haçlılarla Mücadele Döneminde Bilad-ı Şam'da Tarihçilik ve Kaynaklar

Zengiler Dönemi Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Ebru Altan

Eyyubiler Dönemi Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Bedreddin Basuguy

Memlukler Öncesi Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Mehmet Fatih Yalçın

4. Memlukler Döneminde Tarihçilik ve Kaynaklar

Memlukler Döneminde Tarihçilik ve Kaynaklar / Fatih Yahya Ayaz

5. Osmanlı Dönemi Bilad-ı Şam'da Tarihçilik ve Kaynaklar

Bilad-ı Şam'da Osmanlı Tarih Yazıcılığının Başlangıcı

Osmanlı Dönemi Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar (17.-18. Yy) / Yahya Koç

Osmanlı Dönemi Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar (19.-20. Yy) / Ali Çapar

6. Osmanlı Sonrası Bilad-ı Şam'da Tarihçilik ve Kaynaklar

Suriye'de Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Reşid Şeyho

Filistin'de Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Metin Şerifoğlu

Ürdün'de Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Seham Hindawi

Lübnan'da Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar / Abdurrezzak Metani

İsrail'de Tarih Yazıcılığı ve Kaynaklar

- **MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 8:
ANADOLU (DİYAR-I RUM)**

- **Uluslararası Anadolu Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik 8 ve *Anadolu'da Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı* Kitap Yayını**

KONU BAŞLIKLARI

1. Anadolu (Diyar-ı Rum) Havzası Üzerine
2. İlk Beylikler ve Anadolu Selçukluları Dönemi
3. İkinci Beylikler ve Osmanlı'nın Kuruluş Dönemi
4. Osmanlı'nın Yükselme Dönemi
5. Tanzimat Döneminden Osmanlı'nın Sonuna (Modern/Batı Etkisindeki Dönem)
6. Türkiye Cumhuriyeti Dönemi

- **MEDENİYET HAVZALARINDA TARİH VE TARİHÇİLİK 11: DİĞER (PERİFERİDEKİ) HAVZALAR**

- **Uluslararası Periferideki Havzalar Sempozyumu: Medeniyet Havzalarında Tarih ve Tarihçilik 11 ve *Periferideki Havzalar'da Tarih Kaynakları ve Tarihyazımı* Kitap Yayını**
 - Kırım, Kazan (Tataristan) ve Kafkasya
 - Türkmenistan/Doğu Türkistan (Sincan-Uygur Bölgesi)
 - Güneydoğu Asya (Malay-Endonezya)
 - Sahra Altı Afrika

ilem

ilmi etüdler derneği

Geleneđin Birikiminden Yeni Bir Düşüncenin İnşasına

www.ilem.org.tr

/ilmietudlerdernegi

/ilmietudler

Aziz Mahmut Hüdayi Mah. Türbe Kapısı Sk. No:13, Üsküdar, İstanbul / Turkey

+ 90 216 310 43 18

